

Erdélyi Híradó

Kedden, Martzius' 16-dikán $\left(\frac{16}{3}\right)$ 1830

Columbia — Északam. Eggy. Státusok — Portugallia — Nagybritannia — Frantziaország
 Austria — Muszkaország — Törökország — Külömbfélék — Árvíz Betsben

Columbia

St. Thómasi levelek, jan 9-dikéig, és az Antille-kről, ugyanazon napszám alált, érkeztek Londonba. Ugyanazon alkalommal jöttek egy-úttal levelek Caracásból is és Délámérika' más vidékeiről, dec. 25-dikéig, mellyek által minden kétségen-kivülvalóvá lett az, hogy Venezuela, már most meghatározva elvégezte elválását Columbia Köztársaságtól. Egy Anglus, ki az előkelő lakosoknak egy gyűlésénél jelen volt, melyben az elválás' lehetőségéről tanáskoztak, teljes tudósítást ad az ő értekezéseikről. A' Gyűlést a' Franciscanusok' templomában tartották. Fleming Adm. és Grant Gen. (a' trinidadai Gouverneur) is ott volt. A' beszélők, motskolódó szókkal éltek Bolívar-felől, 's egy embert tsaknem megöltek, a' ki azt az (okos) jegyzést tette, hogy Bolivárt, még is tsak nemondják tyranak addig, míg még az ő magaviseletét meg nem próbálták. Paez-ot határozták az új Köztársaság' Elölülőjének, ki, kezdőben volt, a' haza' védelmére, a' Bolívar' részéről megeshető megtámódás ellen, a' szükséges készületeket megtenni, a' kiről azt hitték, mint-ha 9000 emberével indulóban volna. De a' kik a' dolgot legjobban tudták, még is azt gondolták, hogy Bolívar az újjonnan támódott köztársasá-

ságot még most alkalmasint magára hagyja.

Északam. Eggy. Státusok

Dec. 30-dikán a' finantz-Bíztoóság-ra bízta a' Senatus annak meg vizsgálását, ha nem volna-é tzelhoz illő, a' pénzt egyforma lábra állítani 's szokásba-hozni az egyesült Státusokban. A' népkövetek' Háza jelentést vett az Elölülőtől, hogy ő egy parantsolatot a' Brandywine fregatte' felkészítésére, alá-írt. Azután mindjárt, elébe terjesztett annak, egy, a'-végett kinevezett Biztoóság, egy elmerajzot és költség-számbevételt egy tsatorna' vagy pedig vasút' építtetéséről, Altamaha és Tennessee foljók között. Akkor, értekezésekhez fogott a' Ház egy javallat felett, hogy a' köz-földek' eladásából maradandó summát, nevelésre és belső jobbításokra fordítsák. Jan. 5-dikén vett a' Senatus tudósítást a' Kintshivatalból; melyből kitettzik, hogy az Eggy. státusok' Kormányseke, 1828-nak a' végéig, különböző státusokban és birto-
 kökban a' Köztársaságban, 5,241,074 dollárt adott-ki. Az ugyanazon időszakig, nevelésre és országútak' 's tsatornák' építtetésére fordított, köz-földek' jövedelméből vett summa 9,759,504 dollár-, 59 centime-re, mint legkevesebbre, számláltatik. — A' Népkövetek' Házába beadott Instántziák között, ment-be egy a'

new-yorki lakosoktól, az Indusok' elküldtetéssek ellen; mely az indus-ügybajok' Biztosságának adatott által.

Portugallia

A' párisi Journálokban az itt következő magános tudósítások vannak, jan. 30-dikáról, Lissabonból: "D. Miguel, most a' Queluz palotában az atya' szobáiban lakik; az ő' ekkorig volt szobáiba a' két Infantissa költözött, kik még mind-csak szenvedő állapotban vannak. Naponként botságtat-el a' nyomozó Biztosság fogjokat, kik politikai vétkeikért vádoltattak. Az udvari Híradóban e' van: "Rio-Janeiróból-jött két portugalli hajó' Kapitányai megzáfolják azt a' hírt, hogy Rióban 4 fregattet és egy liniahajót készítenének-fel. Semmi-se mutatja, hogy az a' hír való volna. — A' Perola fregattet felkészítik, hogy Belmonte Grófot, egy különös küldöttségben, D. Petróhoz vigye, Brasiliába. — Saraiva Kavallér (Ritler), ki d' Asseca Vicomte-nak hivatali írásival Londonból jött, egynehány nap-múlva, vissza fog oda menni az Amnestiával, mellyet Don. Miguel, Anglia' kívánságára helybe-hagyni szándékozik. — A' Chaves Marquis' familiája, ki, tudnivaló, régóta megbomlott elméjében, sőt már a' dühösségig nevededett nyavajája, úgy-hogy a' feleségét is meg akarta ölni, úgy gondolta, hogy saját jószágában lakni nekie, szerentséscbb volna. Elútazott övele a' felesége oda; de Condeixában, parantsolatott vett a' coimbrai Corregidortól a' Lissabonba-vissza-menetelről. — Portóban sok hamis lissaboni banknótakat, mégpedig nagy értékűeket, foglaltak-el.

Nagy britannia

Fébr. 3-dikán este, a' mint a' Parlament-Ülésnek vége lett, meglátogatták — Wellington Htzg., a' Cancellarius-Lord, a' Lordmayor (lordmédser = londoni Bíró), Westmoreland és Stanhope

Grófok, 's végre, a' Llandaff és Exeteri Püspökök — mind Felsőházbeliek, az Orvosok', Seborvosok' és Patikáriusok' nagy Collegiumát, kiknek szokott tavaszi tanításai ezen nap' szoktak kezdődni. A' gyülekezet, a' collegium' nagy, pompáson felékesített könyvtár-szálájában volt. Az Elölül, Sir Henry Halford, kinek balján Wellington Hg. és jobbján a' Cancellarius-Lord ült, örvendett a' gyülekezetnek, hogy ez, az egész világ' tudósainak előjokbe adott statistikai kérdéseire oly' igen megalégítő feleleteket kapott. Felolvasott azután, ugyanő, egy haszonérdeklő értekezést, a' tsaknem minden nemzeteknél feltalálható hitről, — hogy az ember egy-kevéssel halála előtt, be tud látni a' jövendőkkbe.

A' persa Printz Abbas Mirsa (a' Sah' fíja, Cosrew' apja) két levelet küldött Londonba, az ottani ásiái Társaságnak, mellyekben diplomája' kezéhez-vételét mint külföldi tag, megesmérí. Rendkívül szép írással van az írva. A' kezdetét ide tesszük, mint keleti tartományok' levél-stylusának próbáját: "A' böltsesség-nél, és éles elménél-fogva híres és okosság 's értelem által megkülömböztetett nemeseznek, kiknek a' Gyűlésben üléssek van, kik böltsességgel vannak felruházva, a' tudás' lajtorjáját megmászóknak, a' királyi ásiái Társaságnak. Ezta' tudósítást egészen különösön közöljük legbarátságosabb úton, hogy az Uraságtoktól írt levél megérkezett, és barátságos szemekkel olvastatott, és hogy a' Ti' leveleiteket, mint esméretnek és tudomány-nak emléket, jól megértettük és nekünk örömet szerzett 'sat. — Azon gyűlésbe, a' hol ezt a' levelet felolvasták, általadott Raffles Lady egy szép gyűjteményt, malayi és javai kézírásokban; mellyeket az ő' megholt férje, ama' híres Sir St. Raffles, hivatala' ideje alatt (mint Javai

Gouverneur) az indiai archipelaguson szedett össze. A' gyűjtemény derék gondalattal volt, és az indus literatura' minden ágából vannak benne munkák. Vannak ezek között szóklaistromai és Szótárok Sumenap- és Buggis-nyelven, malajis-áng-javai, javai és sundai, maduri, macasari, Buggis- és Bali szótárok. Az egész gyűjtemény, áll, 120 Kötetből.

Az Alsóház' febr. 16-diki ülésében, mozdítást tett John Russel Lord Görögország' sorsa' eldülése eránt, midőn ő' legrábizhatóbb reménységről szóllott, hogy az ezeránt tett rendelések a' nemzeti függetlenség' eszközeit bizonyossá tették, és az országlás, valamint az újj Státus' intézetei, a' nép' szükségeihez és kívánságához lesznek szabva. — Peel Úr kinyilatkozhatta feleletében, hogy Görögország egészen független fog lenni, az eggyesült Hatalmak semmi közöket nem fogják annak belső dolgaihoz tartani, 's az újj státus semmi adót nem fog a' Portának fizetni.

Febr. 16-dikán éjjel megégett Londonban az ánglus (nem a' királyi) Operaház. Nevezetes volt ezen tűznél a' Braithmaite Úr' gőz-vizipuskája, mely a' nem-égő házak felett el, a' temérdek vizet az égő úttzára, a' nem-égő házak megé, nem fetskendeztette, hanem öntötte mint a' zápor. Sok drága házakat mentett-meg az a' gőz-vizipuska, a' többek közt, a' Courier' intézetét, typographiáját' sat. — A' londoni Püspököt (Blomfield) mostanában úgy megharapta egy kutya az úttzán, hogy jó-darab helyet ki kellett a' miatt vágni.

A' muszka és frantzia Követ, és Aberdeen Gróf, udvarláson voltak Leopold Printznél febr. 15-dikén a' Marlborough-Házban, és értekezésbebotsátoktak Ő-kir. Magasságával; a' mely után a' két Követ Aberdeen Gróffal tanáts-

kozott, a' külső dolgok' Hivatalában, a' hova ötlet elkísérték. — A' Király' újj palotájabeli nagy szála St. Jamesben, tsaknem egészen kész. A' falakon márványoszlopok vannak a' kórintusi rend szerént, mellyeknek a' talpok is márvány, és ezeken fognak, — úgy mellesleg, — figurák, gyertyatartókkal állani. Ezen oszlopoknak a' fejek (capitalissok), halovány aranyból van. A' szoba' alpadlatja, ugyanazon márványból, a' melyből az oszlopok, és a' gyözüdelmi kapu a' palotán, elől, igen erőssen pallérozott, és egy sienai márvány-rámával van ékesítve, mely azon, mint valami pántlika, körül katskaringószik (körül tekergetve), és az ő' sokfélesege által különös saját ékességet mutat. A' falak, darab márványokkal vannak béllelve.

Frantziaország

Egy nagy bál, mellyet febr. 15-dikén, a' Szegények' hasznára adtak, a' melyben minden költséget a' Király, saját 'sebjéből viselt, igen tündöklő volt: 5700 bebotsátó-tzédulat osztottak-el, és a' bevétel 115,000 frankra ment.

A' Gazette de France, egy éginai levélből, jan. 8-dikáról, melyben pénzküldésről Görögországba, van szó, ezt mondja: "Erössíthetjük, hogy Görögország jó-forma summa-pénzel segített-elő. A' frantzia Király 600-000 frankot, a' muszka Tsászár is 600,000-ret küldött: azt mondják, hogy Eynard Úr, ugyanoda, a' földmivelés' elő-segállésére 200,000 frankot ajándékozott volna, mint másszor is láttuk. Ezek a' pénzek, jan. 20--26-dikáig mentek-el Toulomból. Van'hát már most módja a' görög országlószéknek minden szükségein segíteni, Május hónapig.

A' Gazette de France febr. 20-dikán, — "A' képmutatás' időszakának, a'

liberalis factióra-nézve, vég e. Elveti ez a larvát: így öli az tehat magát el; a' mit máig tagadott, most, megesméri, elhagyta az a' törvényes dolgokat, sebess lépésekkel megyen a' tett-re; elválik, magánosítja magát attól, a' mit neki erejének és istápjának lehetett tartani. — Négy Journal: a' Globe, a' France Nouvelle, a' Journal du Commerce és a' National, kézzel-foghatólag esküttek egybe a' Charta és a' Dynastia ellen. — Az elsőnek ezen Journalok között, közlöttük Journalunkbau febr. 17-dikén, manifestumát. A' másik három, amazt kísérvén, a' parlamenti útból a' rebellio' ösvényére vették magokat: mind egy hangon beszéllenek az igasságos fejedelmiszek' megtámodására; azt a' just, melynek erejénél-fogva a' Király a' Chartát adta, megperelni, elpusztítani, a' Monarchia és a' nép között álló kötőléket elszagatni. Vakmerők a' korona' szidalmazásához, fenyegetéséhez; nem tudják az esztelenek, hogy Fejedelmünket fenyegetni, Frantziaország' fenyegettetését teszi: hanem, — tudja Frantziaország. Nem felejtette ez el, hogy a' Bourbonok nélkül, nints Frantziaországnak egyebe anarchiánál és veszedelemnél: de a' Bourbonokkal, ebben az országban, szabadság és bődögság nevedik. — Mi mint független műszere Frantziaország' vélekedésének és hajlandóságának, kijeleljük a' mindennel-köz bosszankodásnak, egy factiónak ezen kitsapongásait, mellyeket mi szakadatlanul meghartzoltuk: mivel' planumainak veszteltégét eltaláltuk. Ezen kitsapongások, a' mi' belső fekvésünkben, megbizouyított lett-dolog, mely, mint minden lett-dolgok, mar most az emberek' ítélet-tétele, az országlószék és Közönség' megbíralása alá jut, 's a' mi' dolgainkban nem maradhat következés nélkül. — Minden ember, a' kinek-tsak kö-

zönséges esze van, igen jól tudja, ha ezen ellenséges beszédeknek a' dynastia ellen, mely rajtunk 9 száz esztendő-ólta uralodik (országol), szabadságbeli szükölködés-é az oka. Despota nyom-éle bennünket? Háborgattatunk-é hitünkben és polgári 's politikai jussunkban? Senvedünk-é vasjárom alatt, mely az embert legyalázza 's megalatsonítja, 's a' nélkül hogy azért megigazolnok, a' Státusok legmérgeesebb megrázkódását hűzák elő. Elpirúlunk az efféle kérdésre, a' Charta' adójának testvére alatt, nemes-lelkü, nagy-szívü Fejedelem alatt, kik nállunk egy rendet hoztak-be, melynek a' Monarchiak' Históriaiji, semmi példáját nemmutathattjak.

Világos tehát mint a' nap, hogy ezen pajkos megtámodásnak az oka, a' veszteltégben, egynehány Frantzia' lázasztó' haládatlanságában fekszik, kik ezen névre méltatlanok, kik a' szabadságot, mint gyilkolót, úgy nézik a' Királyok' meggyilkolására. — Ezen emberekre-nézve, a' revolutio egy olyan tzel, melytől a' Monarchiának semmi jóakarattja nem vonhatja-el gondolatjait; a' Chartában, tsak egyet látnak ők, a' lehetőséget, az iniciatívát az iga alá vetésre, és ezt, tsak azért akarják, hogy a' korona ellen fordíthassák, hogy a' királyszéket, a' melytől az ered, leronthassák. — Ha ezek az emberek nekünk azt mondják, hogy a' Ministerek' elbótsáttatása a' Dynastia' dolga, azt is megvallják azzal, hogy az ő' dynastia-dolgok nem dolga a' népek' felszabadulásának, kiket többé nem lehet felszabadítani; hanem, szolgaság' dolga a' Király' részéről, korántsem szabadság' dolga; hanem usurpatiójé. Azt mondják nekünk, hogy ők a' Chártától, mely a' Király' szabadságát megszenteli, semmit-sem akarnak tudni. Ezt a' dilemmát vetik a' korona elébe:

Add nekünk a királyi páltzát; vagy pedig elveszük tőled: öld-meg magadat; vagy pedig mi ölünk-meg téged! — De, — kitsodak 'hát ezek az Írók? Tribunosok, nép nélkül fanatikusok, hit és gyökerertelem nélkül, kik magokat, Publicum nélkül, 4 Journalba sántzolták; theoretikusok, kiknek ortzátlanságjok tsak a mi' Kirallyaink' ultra-nagyságu jóságán fekszik. Fél-bolondok! Azon pillanatban, midőn göggel és fejtelenségi reménységekkel megérszegednek, nem tudják, hogy az ő' magoknak tulajdonított erejek' talpkövei össze-rognak 's elenyésznek, hogy kinyílt szemű felekezetei megtagadják őket, hogy az a levél, mely az ő' istentelen bűnhődéseket tartja, kiesik Olvasóik' kezéből, hogy az emberek, kikre számot-tartottak, utalkodva távoznak-el őtőlők, és hogy ők, ha a törvények' karja, mellyek ellen rugódozni mernek, őket beéri, tsupaszon, egyedül állanak ott, és minden jól hajjandóságnak, mindennel-köz örvendezése mellett, lebuknak.

A' Courrier Français egy magános levelezés után, ezt írja Toulonból, febr. 12-dikéről: "Egy idő-olta nagy-számú tengeri embereket bótstóttak-el: ma ellenben, hirtelen újjra összeszedtek 2000 elbótstótt Matróztot. Két fregatte-Kapitányt adtak Dolossre Úr mellé, hogy az olasz kikötőkben, az országlószék' rovássára, kereskedő-hajókat fogadjanak. Mind-a'-hárman a' la Fleche goelette-n mennek-el, eggyik Genuába, másik Livornóba, a' harmadik Neapoljba. 500 hajót kell nekik fogadniok, mellyek legalább 250 tonnások, és jóknak kell azoknak lenniük. — A' hadiszállítvány 8 liniahajóból, 80 ágyúsokból, 16 fregatte-ból, 6 bombárd-ból, 's több apróbbhajókból fog állani. Ez' utolsóknak még, mo'arat kell felvenniük. — A' Katonaság' egész

száma, lihető, 45- - 50,000 ember. Felvehet, t. i. mindegyik liniahajó 800 embert, földi katouakat, a' 8-6400 embert; 16 fregat, mindegyik 400-ával-6400; a' 300 kereskedő hajó 100-ával-50,000; mintegy 20 apró hadihajó, 200-ával-4000; summa=46,800.

Austria

Béts, febr. 28. — A' Duna' nagy ágában megindult tegnap-este a' zaj: ma délutánig, 11 hídközt (jármot) szakasztott-el a' nagy táborhídból a' jég' ereje. — Ez a' kezdete az idén a' szegény Bétsiek' jajjának: mindjárt következik a' többi, fájdalom!

A' tegnap' délutáni lefoltjával, elkezdet a' Duna' vize minden kióttott helyeken szállani, még-pedig úgy, hogy a' Táborlinea-állástól, este 6 órakor, izenet jött, hogy a' víz' magassága alább van 3 talpal, a' reggeli fekvésénél. — Ezen állapotban, tsekéj változással, maradt a' víz' állás éjfélig, midőn egyszerre a' víz' a' Roszau, Leopoldstadt, Weiszgärber és az Erdberg nevü külső városokban, oly' erővel, de, sebességgel is tolt, hogy a' víz' állás, 3--4 minutum alatt, 5 talpal, feljebb kapaszkodott. — A' felállított ör-állók alig tudták láрмаütéseket kikiáltani, és sokan közzülők, életek' védelmevégett, a' szomszéd házokban kerestek menedék helyet. A' víznek ezen sebess nevedése, az előre készített bátorság-rendszabásokra igen káros következással voltak: mert a' már előre elkészített sarogják (fabakók) és gráditok, a' víz' ereje által, egy pillantat alatt elragadtattak, és sok hajó, mellyek rész-szerént ki voltak kötve, részént pedig az útakon el voltak rendelve, egy pillantat alatt elenyésztek. — A' setétség, nevelte a' rettegést és veszéljt, és, minthogy tsaknem azon pillantatban egy erős szélvész támodott; annál-nagyobb volt a' nyomo-

rúság' mivel' ezáltal, még a' legvidorabb akarat is a' segedelemre, haszontalan volt. — Ezen helyheztesben vártak nagy kívánsággal a' nap' viradtát. A' jég-kazlak az egész Duna-tsatornát, egész a' Ferdinand-hídig betérítették és feltornyozottak, példátlan magasságra, úgy-hogy a' lántzhágónak a' Sántzelnél a' hidassát a' (padlatját) dörgölte. Egy időben nyomúlt a' víz is, a' földalatti tsatornákön a' város' aljasabb részeibe; 's így terítette-el a' víz az Adlergassét, a' Rothenthurmstraszé-t, a' Fischmarkt-ot és a' salzgrieszt, némely helyeken 3-4 talp magasságra is.

Ezen állapotban van a' víz' állása még (délután 2 óra), és úgylátszik, mintha kezdene a' víz szállani. — Szerentsétlenségekről tsak azt hallottuk még, hogy egy asszonyféle, kit az úton az árvíz elért, a' vízbe fúlt.

Márcz. 2. — A' ma két órakor lett elindulása által a' Duna-tsatorna (a' Dunának Béts' várá' tövében foljó jobb ága) megszabadult a' jégtől, 's a' víz 1 talpal szállott lejjeb. A' hidak ezen a' kis Dunán, kár nélkül maradtak, az Augarten-úttza mellettvalót kivéven, mely a' megromlás miatt elrekesztetett.

Az ekkorig feltaláltatott szerentsétlenek' száma, hivatali feladások szerint, és az elébb mondott asszonnyal együtt, megyen 7 szeméjre. De még azonkívül sok szeméjt nem találnak. Szívet könnyítő az, hogy ezen rettenetes esetre, midőn a' vízözön itt példátlan magasságra lépett, igen sok mentő esetek, a' legnagyobb életveszedelemmel és valóságos hérosi bátor maga-feláldozásával történtek meg. — Midőn egy oldalról a' Felsőbbségek mindent elkövetnek, hogy az ő' hivatali kötelességek' helyheztesésének mindenütt a' legnagyobb lehetséges munkássággal munkálkodnak, valahol-tsak a'

szükség kívánja: úgy, más részről ezen főváros' nagy lelkü lakosai legbuzgóbban iparkodtak, a' legnagyobb emberbaráti hajlandósággal, nem tsak számbavehető pénz-adománnyal, mellyet az itteni ts. k. politzia fő-directio, haszonfordítás-végett felveszen, hanem nagy mennyiségű mindenféle élelembeli-adomány által is, mellyet ők a' szenvedőkhöz küldenek, az ő' embertársainak nyomorúsága enyhítésén.

Béts, márcz. 3. — A' tegnap' délután megesett elmenetele a' jégnek, és a' víz' esete a' Duna-tsatornán, reményiséget mutattak, hogy nem sokára, fog kevesedni a' veszedelem, de a' mi, még nem került elő azon mértékben, hogy semmi jövendőtől ne felnének. Elment ugyan már a' víz a' belső város' úttzáiról; de az árvízről elborított külső-városok, még mind-tsak vízben vannak; a' miért még a' szerentsétlenek' számát sem lehet eppenségesen megtudni. Az ekkorig megtalált holt testek' száma, a' már említett 7-tel együtt, hiteles feladások szerint, többre megyen már, fájdalom, 30-nál, kik között egynehány gyermek is van.

Muszk a o r s z á g

A' pétervári Híradó, febr. 12-dikén, elő-adja a' Halil-Basa' török Követ' Beszédeit, mellyeket ez, az ő' elfogadtatása' audientiáján ÖFgeknek, a' Tsászárnak először, azután a' Tsászárnénak, febr. 9-dikén elmondott, és a' Vice-Cancellarius' két feleletjét, mellyek közzül, legalább az elsőt ide fértetni jónak ítéltük.

A' Mohammed-Halil-Riphat-Basa' beszéde ÖFgéhez a' Tsászárhoz, ez: "Legnagyobb hatalmasságu, legfelségesebb és legnagyobb-lelkü Tsászár! Az ottomanok' Magasságos, hatalmas, tündöklő Padisája és Monarchája, a' mostanában, a' Magasságos Porta és a' Fged' Udvara között oly' szerentsésen kötött békességet nyil-

vános módon megpétséltetni, és annak bizodalmit 's tartósságát, tökéletes egygyet-értésben és valóságos megegyezésben, Ő Magassága és Fged között megállapítani, méltóztatott minket, egy különös küldés által meg-, és két levelet reánk-bizni, mellyeket mi tsászári Fgednek teljes alázatos tisztelettel által adni szerentsénk van,—ajándékokkal egygyütt az ő nagy tisztelete' jelölül a' Fged fényes Szeméjéhez. — Szorossan reánk bizta Ő Magassága, Fgednek a' legegynesebb és legbizodalmasabb bizonyításokat által-adni, minő felséges betsben tartja a' mi' Urunk Fged' barátságát. A' tsászári Fged' tüdőklő virtusai nem engednek Neki tsak legkissebb kétséget is a' Fged' igasságszeretében és tsászári nemes hajlandóságában. Ő Magassága örömmel engedi magát által, tsászári Fged' bőltsességének és nagy-lekének, 's mindenben ára támoszkodik, a' mi legerősebben és legmegváltozhatatlanabbul állithat vissza tökéletes egygyet-értést és határtalan bizodalmit Ő és tsászári Fged között. — A' mi minket illet, naghatalmasságu Tsászár, mindennél nagyobb szerentsénknek tartjuk mi azt, hogy méltókká tétettünk, két oly' nagy Monarcha között, a' barátságai szerkezetek' és egymás-eránti jóakarati szoros egybeköttetéseknek, mint organum (műszer) szolgálói, és a' Fged' felemelkedett tulajdonságait, mellyek a' világ' figyelmét és tsudálozását magokra húzzák, tisztelet-félelemmel közéről szemlélni. — Van-e olyan keresztény Fejedelem, a' ki ilylyen beszédre vetemedne?

Törökország

Konst.polj, febr. 10. — E' hónap' 8-dikán, hírré adták a' Serail', ársenál' és Topchana' agyúpadjai egy nagyurasági Printz azon éjjel esett születését, kinek Abdul-Asis (a' Mindentiszteletü' szolgál-

ja) nevei adtak. — A' muszka tsászári Meghatalmasított Orloff Gróffal, foljókudozások, mellyek a' Reis-Effendi' be-tegsége miatt, egy-ideig félbe- szakaszta-tak, ennek meggyógyulása, és egy Kurir-nak megérkezése-ólta Pétervárról, ismét elkezdődtek; és ma, Orloff Gróf és a' Porta' egynehány Ministere közt, az Ő- Magassága' Titoknokja mezei Házánál, Beyler-Bey-ben, a' Bosphorus' ásiái part-ján, tanátskozás tartatott; melynek tárgya az adrianápolji békekötés' külömb-féle tikkeljeinek elrendelése, és az, ugyan-azon időben alá-írt külön-eggyességéi, a' Porta által tejendő fizetésre-nézve, és a' Muszkaország' részéről végre-hajtandó vissza adása az ottomani birtokoknak. — Szép és nem utolsó újság az, — ör- vendhetnek a' szomédok is neki — hogy a' Porta is hajlandó már quarantaine-in-tézeteket állítani-fel a' török Birodalom-ban; a' mit ismét a' most múlt háború' esmért kimenetelének kell köszönni.

Méltók megjegyzésre, a' több új Rendeléseit között a' Portának, ezek: Egy Ferman szerént, szabad a' gabona-kereskedés mindeneknek: egy másik szerént, Töröknek, Raaja-nak meg van tiltva a' Kafféval-kereskedés: a' mi van is nállok, kötelesek azt a' Thamis-ba által-adni, az-az, a' köz-intézetbe, a' hol a' kaffét per-gelik: harmadik az, hogy a' muselman és raaja keskedők' kereskedő-könyvei al-laja vettetnek a' béjjege-(stempel-taxá-nak; mely minden kereskedő-háznak 100 piasterbe kerül. — Ez a' két utolsó rend-szabás nem illeti a' Frankokat). — Smyr-nán által az a' bizonytalan hír jött ide, hogy Heyden Adm., hajóseregének nagy részével elment volna az archipelagusról: — hova, áról, nem szóll.

Külföldről

A' frantzia Király ŐFge. a' Ref. Egyház' Consistoriumának, Párisban, 1000

frankot az augsburgi vallástételt követőkének 800 frankot küldött, szegényeiknek a számára. Hasonló szerrel küldöttek a Dauphin és a kir. familia egyéb Tagjai is kegyes adományokat ugyanazoknak a számokra. Az Izraeliták Consistoriumának is 500 frankot ajándékozott Öfelsége.

A tudós ifjú Schulz, a gieszeni Universitas Professora, a ki ezelőtt 4 esztendővel a frantzia Király költségén s rábizásával, utazásra adta magát Oriensbe, Kurdistan tartományban, Inal-Huerile határszélen, Bash-Kuhah és Perihan-Nichin faluk között megvilkoltatott. Az ág. Követ, Taurisban, Macdonald Öbester, ki a tudós Utazót, igen vendégszeretetlen fogadta-be hajlékába, jelentette a tudósítást ezen kegyetlen történetről, januar. 1-sőjén Párisba, azzal a hozzá-tétellel, hogy még nem tud rólla bővebb környületeket. Rendelést tett, a megölettetetnek a papirosai kiszabadítása eránt, valamint a gonosztévők megbüntetéséről. Két szolgája, egy persakatoná és egy strásmester, kik a szerentsétlent kísérték, ugyanazon sorsra jutottak. — Ritkán indult Tudós olyan tudományos esméretekkel és külső segedelmekkel felövedezve útnak, tudományok terjesztése-végett, mint Schulz Úr.

Árvíz Bétsben

Béts, mártz. 4. — (kezdét s változásait láthatni elébb, Austria alatt). Azon szerentsétlenségnek, mellyet az utolsó 3 nap a Duna zajlása által lett árvíz okozott, Bétsnek az ezen foljómellett fekvő külső városaiban s a főváros környékén, se szeri se száma, hártaltalan, és, minthogy még a veszedelemnek a jég fenn-akadása miatt az alsó vidéken, és a 3 nap-ólta ismét vissza fordult hidegnél-fogva, koránt-sem múlt el; tehát, még mind-ekkorig sem lehetett annak egész kiterjedését számba-ve-

ni. A kiöntés, sok helyeken a legnagyobb magasságot érte-fel, a Béts kronikájában tudvalévő vizállások között, és olyan helyekre kitsapott, mellyeket még a kiöntött özön soha el nem ért, s a mellyek ennél-fogva, tökéletesen bátor-ságosoknak tartattak. — Valamint ez az irtóztató történet; úgy a mi igen kegyelmes Tsászarunk ÖFge' érzése is hártaltalan, és szíveket indító módon mutatta-ki magát, — a Fges. ts. Familia Tagjai, mindenfelé, a hol a veszedelem dült, jelen vóltak, a szenvedőknek segítséget és vigasztalást nyújtottak. Minden Felsőbbség is vetekedve iparkodik a leírhatatlan nyomorúság enyhítésére. De még Bétsnek jöltévő-hajlandóságú lakosai a szokott nagy mértékben mutattják-ki is magokat szerentsétlen embertársai eránt. Minden képzelhető módon gyűjtik össze az örömmel nyújtott önkéntes adományt.

Ugyanazon nap jött-ki az Alsó-Austriai ts. k. Kormányzék' részéről egy Hír-adás, melynek az értelme az, hogy ezen Kormányzékhez saját kézírása által útastást küldött ÖFge. egy, tsupán az árvízi szerentsétlenséget illető Biztosság' hirtelen felállítása végett; mely az esett károkat szorossan számba-vegye, minden módon, önkéntes adományokat gyűjtessen össze, a szerentsétlenségen minden lehetséges módon és minél-elébb lehet, segíttessen. E' mellett, méltóztatott a két Felső Magának fenntartani azt a kellemetes just, hogy a Tsászar, mint Haza' egyedülvaló legjobb Attya, 40,000 ezüst forintot, a Tsászárné, mint a Hazának egyedülvaló legjobb Anyya, 12 ezer hasonló forintot, a szerentsétlenség' hirtelenvaló segedelmekre kifizeteni parantsolta. — Számláljátok a többi ezerfele indító okokhoz, szerentsétlen vízbe merültek, Fges. jó Atyáknak s Anyáknak ezen apolgatásait is, mellyeknél-fogva szoktatók megindult háládatos szívvel énekelni gyakor-izben — Isten tartsd-meg Ferentz Tsászart. —